

De beroepscode voor beweegspecialisten

Inleiding

Fontys Sport en bewegen erkent dat het opleiden van professionals niet alleen gaat om het verwerven van kennis en vaardigheden. We hechten ook waarde aan de persoonlijke en morele* ontwikkeling van onze studenten. Daarnaast vinden we het belangrijk dat studenten leren omgaan met de sociale structuren en morele verwachtingen uit de wereld van sport en bewegen en zich daar positief én kritisch toe kunnen verhouden.

Een beroepscode

Een beroepscode is een erecode van een specifieke beroepsgroep en bevat een serie van belangrijke waarden en morele* afspraken binnen die beroepsgroep. Doel van een beroepscode is om de buitenwereld te laten zien waar je als beroepsgroep voor staat en waar je elkaar binnen de groep op zult aanspreken. Het geeft tegelijkertijd ook aan waar de buitenwereld de groep, of leden van de groep op mag aanspreken. Een beroepscode voorziet in de behoefte van:

- Een herkenbare, morele identiteit van de groep;
- Duidelijke richtlijnen met betrekking tot het moreel handelen;
- Accountability;
- Bescherming van goede naam van de groep (gedrag van één persoon binnen de groep bepaalt altijd ook het beeld dat mensen krijgen van de gehele groep);
- Bescherming van de leden binnen de groep.

Fontys Sport en bewegen ziet de beroepscode als een spiegel voor het moreel handelen van de beweegspecialist*. Een spiegel waar je in kunt kijken wanneer je twijfelt in een specifieke morele situatie. Het gaat dan om het 'je-zelf-spiegelen' aan het centrale idee van de beroepscode: handelen vanuit begrepen respect voor de sociale, psychologische en fysieke integriteit van sporters*.

De medewerkers van Fontys Sport en bewegen.

Fontys Sport en bewegen - waarden, normen en regels

Houvast met betrekking tot de moraal* van de beweegspecialist.

De wereld van bewegen en sport is voortdurend in beweging en daarmee ook de regels en afspraken over de manier van omgaan tussen begeleiders en sporters*. Het vormingsproces tot zelfverantwoordelijke sportprofessional # beweegspecialist, kan niet plaatsvinden zonder studenten deelgenoot te maken van deze professionele standaarden met betrekking tot de gewenste omgang tussen begeleiders en sporters. In de beroepscode voor beweegspecialisten staan deze professionele standaarden beschreven in waarden, normen en concrete regels voor de omgang met sporters. De beroepscode:

- Vormt een kwaliteitstoets van de beroepsuitoefening voor beweegspecialisten;
- Biedt richtlijnen voor het professioneel handelen;
- Bepaalt grenzen van het professioneel handelen;
- Maakt voor sporters* duidelijk wat zij mogen verwachten;
- Geeft houvast, bescherming en de mogelijkheid om kritiek te uiten.

Uitgangspunten van de beroepscode zijn:

- De rechten van de sporter;
- De integriteit van de sporter;
- De omgang binnen en buiten de beroepsmatige activiteiten.

Beweegspecialisten erkennen de rechten van de sporter en waarborgen de integriteit van sporters. Ze dienen relaties met sporters op een integere manier in te vullen, gebaseerd op openheid, eerlijkheid, wederzijds vertrouwen en respect. Beweegspecialisten dienen de standaarden van hun vak hoog te houden.

Rechten van de sporter

In Nederland bestaat geen 'sportwet' met bijzondere wettelijke regels voor (top)sporters. Regels die op sporters van toepassing zijn, komen dus uit andere delen van het recht. Het is zaak voor de beweegspecialist de regels en afspraken binnen de werkcontext te zoeken en conform de regels en afspraken te handelen.

Regels:

- Stel je op de hoogte van de regels en afspraken binnen de relevante sportbond c.q. sportvereniging;
- Stel je op de hoogte van regels en afspraken binnen de relevante gemeente, sportbureau of andere opdrachtgever;
- Stel je op de hoogte van de regels en afspraken binnen de relevante onderwijsorganisatie of school.

Integriteit van de sporter

Lichamelijke integriteit

De beweegspecialist heeft de plicht alles te doen om de lichamelijke integriteit van de deelnemer te waarborgen en alles na te laten wat die lichamelijke integriteit schade kan berokkenen.

Regels:

- Zorg ervoor dat noodzakelijk fysiek contact niet misverstaan kan worden (denk bijvoorbeeld aan stoeivormen en fysieke metingen);
- Zorg ervoor dat fysiek contact alleen plaatsvindt met toestemming van de deelnemers en dat dit voor de vervulling van jouw taken noodzakelijk is (denk bijvoorbeeld aan het hulpverleners bij beweegactiviteiten of het geven van een voorbeeld voor de groep);
- Sta bedekking van het lichaam toe met in achtname van veiligheidsvoorwaarden (denk aan sporthoofddoeken, lange trainingsbroeken of sportshirts met lange mouwen);
- Zorg voor privacy bij het omkleden van sporters;
- Zorg ervoor dat sporters de privacy van andere sporters erkennen bij het omkleden;
- Zorg ervoor dat de belasting en intensiteit van activiteit is aangepast aan de leeftijd, de fysieke conditie en het prestatievermogen van de sporter;
- Moedig de gezonde en actieve levensstijl aan; Denk bijvoorbeeld aan een gesprek met je sporters over gezonde voeding of de negatieve effecten van drugs.

Geestelijke integriteit

De beweegspecialist heeft de plicht alles te doen om de geestelijke integriteit van sporters te waarborgen en alles na te laten wat die geestelijke integriteit schade kan berokkenen.

Regels:

- Discrimineer niemand op basis van geslacht, ras, mentale toestand, huidskleur, gender, nationaliteit, handicap, seksuele oriëntatie, leeftijd, beroep, religie of politieke overtuiging.
- Laat beledigende of denigrerende uitingen en gebaren achterwege.
- Laat alle seksuele toespelingen, uitingen en gebaren achterwege.
- Pleeg overleg met de deelnemers over alle beslissingen die hen betreffen en streef daarbij naar een zo groot mogelijke consensus.
- Vereis niets van de deelnemers wat in strijd is met hun fundamentele waarden en diepste overtuigingen.
- Neem beslissingen die de deelnemers betreffen altijd zo, dat je de redenen daarvoor kunt aangeven. Wees ook altijd bereid om die redenen aan te geven.
- Moedig de deelnemers uitdrukkelijk aan de verantwoordelijkheid voor de eigen beslissingen te nemen.

Sociale integriteit

De sportprofessional heeft de plicht om alles te doen om de sociale integriteit van de deelnemer te waarborgen en alles na te laten wat die sociale integriteit schade kan berokkenen.

Regels:

- Zorg voor openheid en transparantie in één op één contact door de keuze van de locatie of door het uitnodigen van derden;
- Zorg voor openheid en transparantie in contact via social media;
- Maak geen persoonlijke informatie over de sporters toegankelijk voor het brede publiek, tenzij je daarvoor hun uitdrukkelijke toestemming hebt;
- Bekritiseer sporters niet in het openbaar;
- Zorg ervoor dat in beginsel iedereen dezelfde toegang tot jouw activiteiten heeft. Wanneer bepaalde toelatingseisen bestaan (bijv. leeftijds- of prestatiecriteria), moeten deze eerlijk en zonder aanzien des persoons worden toegepast;
- Respecteer de culturele bijzonderheden van de deelnemers, voor zover zijzelf of anderen daardoor geen onmiddellijke risico's lopen;
- Stel de relevante professionals, ouders, vrienden of bekenden van je sporter onmiddellijk in kennis als je – om welke redenen dan ook – bezorgd bent over hun directe welzijn.

Omgang binnen en buiten de beroepsmatige activiteiten

De beweegspecialist zorgt ervoor dat de omgang met sporters te allen tijde professioneel is. Dit betekent dat de beweegspecialist ook buiten de georganiseerde activiteiten om, steeds het goede voorbeeld geeft met betrekking tot de gezonde en actieve levensstijl en de professionele afstand tot de sporter eerbiedigt.

Regels:

- Geen één op één contact via Sociale media met sporters zolang er sprake is van een machtsverhouding tussen jou en de sporter;
- Geen één op één afspraken met minderjarige sporters en sporters waarbij er sprake is van een machtsverhouding tussen jou en de sporter;
- Geen liefdesrelatie met een sporter zolang er sprake is van een machtsverhouding tussen jou en de sporter.

Toelichting

Moraal *

Moraal verwijst naar de principes, waarden en normen die bepalen wat als goed of fout, juist of onjuist wordt beschouwd in menselijk gedrag. Het gaat om de opvattingen en regels die een individu, gemeenschap of samenleving hanteert om te beslissen hoe mensen zich zouden moeten gedragen. Moraal beïnvloedt beslissingen, houding en acties, en is vaak geworteld in culturele, religieuze, of filosofische overtuigingen. Het kan verschillen tussen culturen en samenlevingen, maar speelt altijd een cruciale rol in het vormgeven van sociale interacties en het handhaven van een zekere orde binnen een gemeenschap.

Beweegspecialist*

Verzamelnaam voor alle uitstroomprofielen van Fontys Sport en bewegen.

Sporters*

De werkzaamheden van de beweegspecialist zijn divers en de groepen waarmee wordt gewerkt zijn divers. Met de gekozen term **sporters** wordt in dit document ook alle andere mogelijke doelgroepen genoemd; leerlingen, deelnemers, cliënten, etc. etc.

NL coach*

Deze beroepscode van de beweegspecialist is een doorvertaling van de beroepscode NLcoach (<https://www.nlcoachvereniging.nl/beroepscode>) en sluit daarmee aan bij de gangbare richtlijnen voor de sportmoraal. De aanvullingen in de beroepscode en het maatwerk in de richting van de beweegspecialist zijn het resultaat van een samenwerking tussen Fontys Sport en Bewegen en het werkveld.